

Rewitalizacja miast w przyszłej perspektywie finansowej, inicjatywa JESSICA

Dr Małgorzata Wiśniewska

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Toruń, 2 grudnia 2011

Debata nad rozwojem miast w UE:

- ❖ spójność terytorialna nowym wymiarem polityki spójności po 2013 r., większa rola polityk publicznych zorientowanych terytorialnie,
- ❖ wzmocnienie wymiaru miejskiego PS 2013+,
- ❖ V Raport Kohezyjny – podkreśla rolę miast i podejścia funkcjonalnego, problemy miast wymagają realnych rozwiązań i zaangażowania odpowiednich poziomów władzy publicznej,
- ❖ Agenda Terytorialna UE 2020.

Nowe wyzwania na poziomie europejskim i globalnym:
demografia, energia, zmiany klimatyczne, globalizacja.

Źródło: Konferencja MRR „Miasta w polityce rozwoju – wyzwania, szanse i dylematy”, 28-29.03.2011, Warszawa

Propozycje KE odnośnie miast w PS 2013+

(Pakiet projektów rozporządzeń dot. polityki spójności 2014-2020, 6.11.2011)

W związku ze wzmocnieniem spójności terytorialnej:

- ❖ **skoncentrowanie na zrównoważonym rozwoju miast**
co najmniej 5% środków z EFRR przydzielonych na szczeblu krajowym →
- ❖ **utworzenie platformy rozwoju obszarów miejskich**
tworzenie sieci powiązań między miastami i wymiana doświadczeń na temat polityki rozwoju miast,
- ❖ **innowacyjne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju miast**
maksymalny limit wydatków na poziomie 0,2% całkowitej rocznej alokacji EFRR.

Źródło: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm#7

Propozycje KE odnośnie miast w PS 2013+

(Pakiet projektów rozporządzeń dot. polityki spójności 2014-2020, 6.11.2011)

Zrównoważony rozwój obszarów miejskich **Zintegrowane Strategie Rozwojowe** *(Integrated Development Strategies)*

- ❖ EFRR wspiera, w ramach programów operacyjnych, zrównoważony rozwój obszarów miejskich poprzez strategie określające zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie.
- ❖ Każde państwo członkowskie ustanawia w swojej umowie partnerskiej wykaz miast, w których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

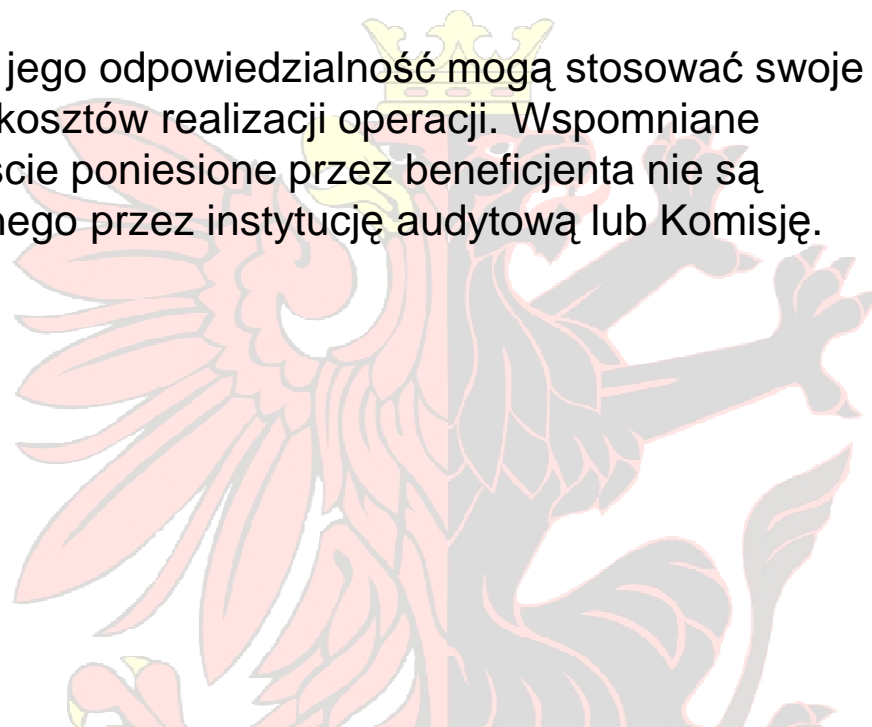
Źródło: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm#7

Wspólny plan działania (*joint action plan*) 1/2

- ❖ Operacja definiowana i zarządzana w odniesieniu do produktów/usług oraz rezultatów, które chce osiągnąć.
- ❖ Obejmuje grupę projektów, nie polegających na udostępnianiu infrastruktury, prowadzonych na odpowiedzialność beneficjenta, jako część programu operacyjnego lub programów operacyjnych.
- ❖ Produkty/usługi oraz rezultaty wspólnego planu działania są uzgadniane przez państwo członkowskie i Komisję, przyczyniają się do osiągnięcia szczegółowych celów programów operacyjnych oraz stanowią podstawę wsparcia z funduszy.
- ❖ Rezultaty odnoszą się do bezpośrednich skutków wspólnego planu działania.
- ❖ Beneficjentem jest podmiot prawa publicznego.
- ❖ Wspólnych planów działania nie uważa się za duże projekty.

Wspólny plan działania (*joint action plan*) 2/2

- ❖ Zarządzanie finansami, kontrola i audyt wspólnego planu działania mają na celu wyłącznie weryfikację, czy zostały spełnione warunki płatności określone w decyzji zatwierdzającej wspólny plan działania.
- ❖ Beneficjent i podmioty działające na jego odpowiedzialność mogą stosować swoje praktyki księgowe w odniesieniu do kosztów realizacji operacji. Wspomniane praktyki księgowe i koszty rzeczywiście poniesione przez beneficjenta nie są przedmiotem audytu przeprowadzanego przez instytucję audytową lub Komisję.

Propozycja KE w zakresie 11 obszarów interwencji (koncentracja tematyczna EFRR) (1/2)

- (1) wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego i innowacji,
- (2) zwiększanie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych, ich wykorzystywania i jakości,
- (3) zwiększanie konkurencyjności MŚP,
- (4) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach,
 - *wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturach publicznych i sektorze mieszkaniowym,*
 - *promowanie strategii niskoemisyjnych dla obszarów miejskich,*
- (5) promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- (6) ochrona środowiska i promowanie efektywnego gospodarowania zasobami,
 - ***działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, w tym rekultywacja terenów przemysłowych i redukcja zanieczyszczenia powietrza,***

Propozycja KE w zakresie 11 obszarów interwencji (koncentracja tematyczna EFRR) (2/2)

- (7) promowanie transportu zorganizowanego z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i usuwanie niedoborów przepustowości w najważniejszych infrastrukturach sieciowych
- *rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu miejskiego oraz promowanie mobilności miejskiej zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju,*
- (8) promowanie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników,
- *rozwój inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie inwestycyjne samozatrudnienia i tworzenia przedsiębiorstw;*
 - *inicjatywy w zakresie rozwoju lokalnego oraz pomoc dla struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy, o ile takie działania nie są objęte zakresem rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [EFS]*
- (9) promowanie włączenia społecznego i walka z ubóstwem,
- ***wsparcie rewitalizacji fizycznej i gospodarczej ubogich społeczności miejskich i wiejskich,***
- (10) inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- (11) zwiększanie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej.

Podstawy do opracowywanych *Założeń krajowej polityki miejskiej (1/2)*

Miasta:

❖ **motory rozwoju Polski**

projekt **ŚSRK:**

Obszar strategiczny II, Konkurencyjna gospodarka

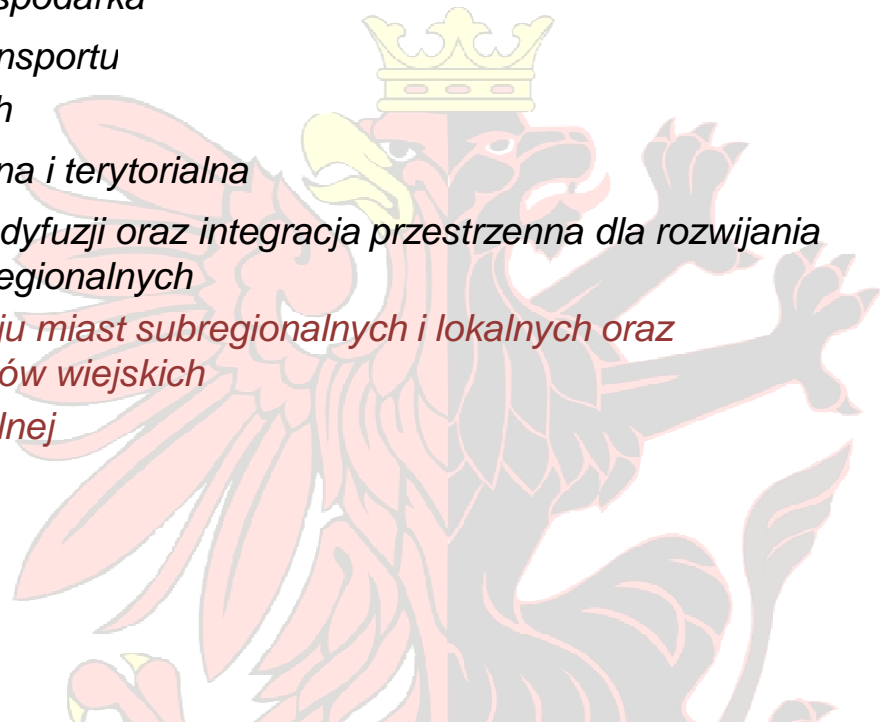
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu

- *Udrożnienie obszarów miejskich*

Obszar strategiczny III, Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- *Tworzenie warunków dla rozwoju miast subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich*
- *Zwiększenie spójności terytorialnej*

Podstawy do opracowywanych *Założeń krajowej polityki miejskiej (2/2)*

❖ obszary specjalnej interwencji

projekt KPZK 2030:

Cel 2, Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów

2.3. Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych

2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast

KSRR:

Cel 2, Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),

2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Wzmocnienie wymiaru miejskiego polityki regionalnej

Plan działań KSRR

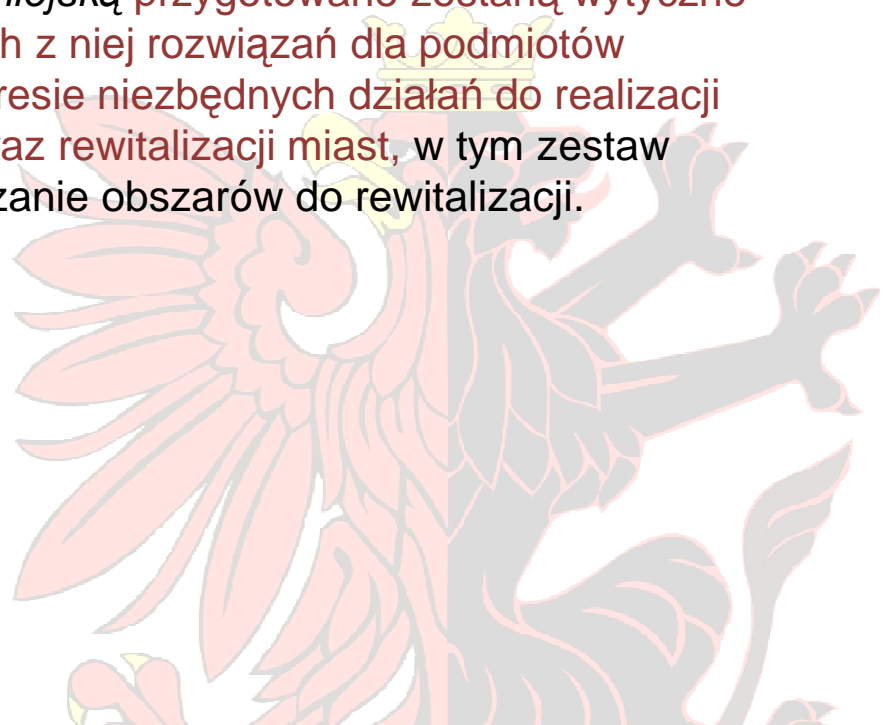
Niezbędne jest uszczegółowienie i uregulowanie zagadnień polityki miejskiej, między innymi w zakresie:

- ❖ modelu zarządzania i współpracy wszystkich szczebli administracji zajmujących się rozwojem miast,
- ❖ zarządzania obszarami funkcjonalnymi miast (w tym metropolitalnymi) oraz współpracy JST (powiatów i gmin) w ich granicach, stosując podejście efektywnościowe a nie hierarchizujące,
- ❖ powiązań miasto-wieś i rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych,
- ❖ zapewnienia spójności podejścia do obszarów zdegradowanych oraz rozwiązań w zakresie prowadzenia procesów rewitalizacji (przy wykorzystaniu dotychczasowych doświadczeń w tym zakresie, w tym związanych z wyznaczeniem obszarów do rewitalizacji),
- ❖ opracowania innych nowych instrumentów polityki regionalnej wspierających rozwój dużych miast, np. granty globalne czy instrumenty finansowe, w tym inżynierii finansowej (tj. JESSICA).

prace odnośnie *Krajowej polityki miejskiej*

Plan działań KSRR

- ❖ MRR opracuje *Założenia krajowej polityki miejskiej* (zarys celów zaprezentowano w marcu 2011), a następnie *Krajową politykę miejską*.
- ❖ W trakcie prac nad *Krajową polityką miejską* przygotowane zostaną wytyczne dotyczące uwzględnienia wynikających z niej rozwiązań dla podmiotów uczestniczących w jej realizacji w zakresie niezbędnych działań do realizacji na obszarach funkcjonalnych miast oraz rewitalizacji miast, w tym zestaw wskaźników umożliwiających wyznaczenie obszarów do rewitalizacji.

Założenia systemu realizacji polityki miejskiej

M.in.:

- ❖ MRR koordynuje politykę miejską (będącą integralną częścią polityki rozwoju) na poziomie krajowym, władze regionu koordynują politykę miejską na poziomie województwa.
- ❖ Podmioty zaangażowane w realizację polityki miejskiej: Prezes RM/ Rada Ministrów/Kancelaria Prezesa RM, Minister ds. rozwoju regionalnego, ministerstwa, samorzady województw, samorząd lokalny, Komisja Europejska.

JESSICA

*(Joint European Support for Sustainable Investment
in City Areas)*

- ❖ Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich.
- ❖ Inicjatywa ta jest instrumentem inżynierii finansowej opracowanym przez Komisję Europejską, Europejski Bank Inwestycyjny oraz Bank Rozwoju Rady Europy.
- ❖ Zakres wsparcia w ramach inicjatywy obejmuje coraz szerszy krąg tematyczny, oprócz rewitalizacji także: edukację, kulturę, turystykę, transport, odnawialne źródła energii.

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/RPO/Aktualnosci/Strony/Jessica_240310.aspx

Założenia inicjatywy JESSICA

- ❖ wykorzystanie funduszy strukturalnych UE w systemie zwrotnym (pożyczki, gwarancje),
- ❖ stworzenie możliwości lepszego wykorzystania środków funduszy strukturalnych,
- ❖ pozyskanie udziału instytucji finansowych, banków i przedsiębiorców, między innymi dzięki partnerstwu publiczno-prywatnemu,
- ❖ projekty generujące dochód (współwystępowanie w tych projektach elementów komercyjnych z niekomercyjnymi ma umożliwić wypełnienie luki na rynku pomiędzy dotacjami a kredytami i innymi instrumentami bankowymi).

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/RPO/Aktualnosci/Strony/Jessica_240310.aspx

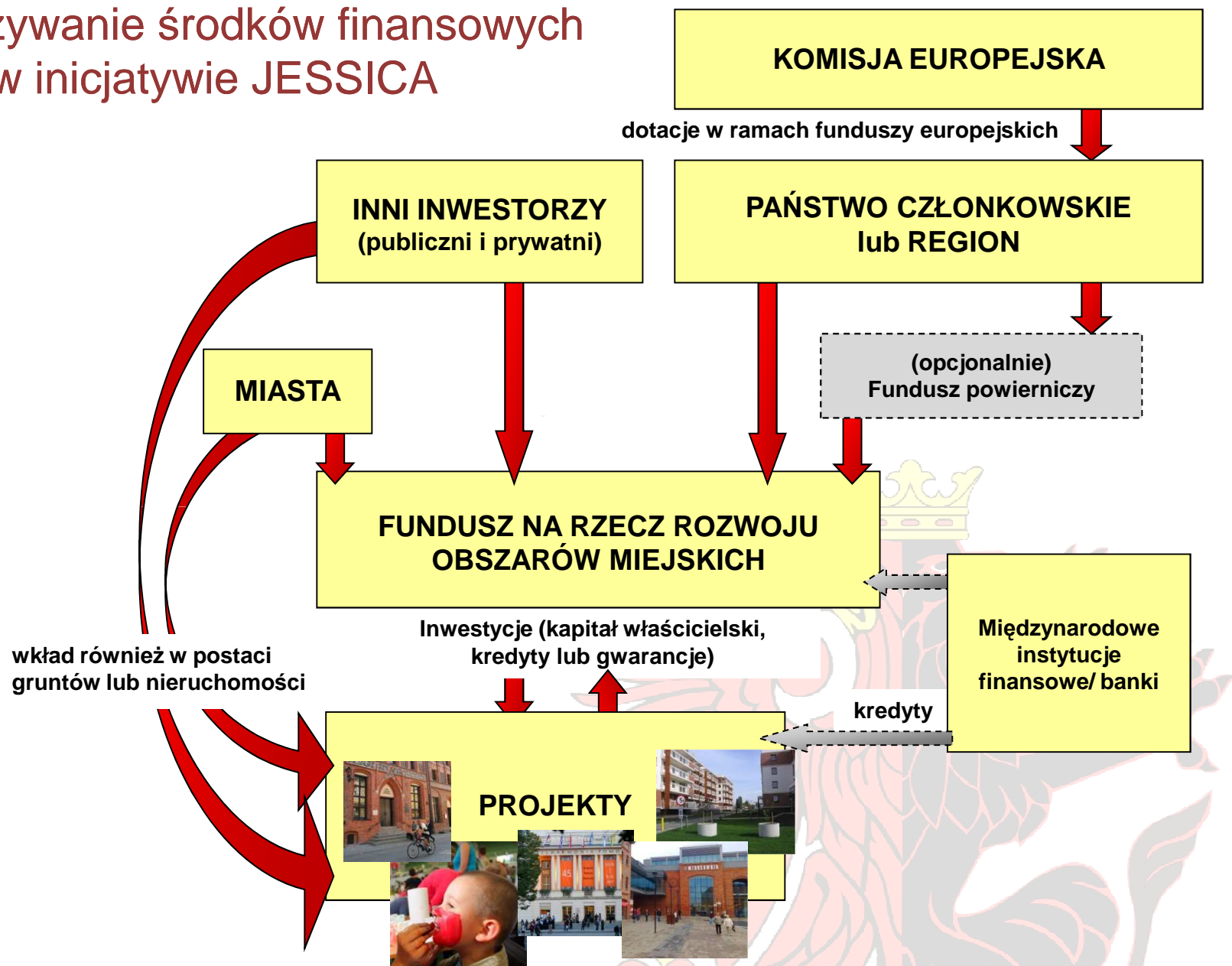
Podstawowe fazy wdrażania Inicjatywy JESSICA

- ❖ opracowanie studiów wykonalności,
- ❖ wybór Funduszy Powierniczych (opcjonalnie),
- ❖ wybór Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich/ Urban Development Funds (FROM/UDF),
- ❖ wybór projektów miejskich.

W Polsce JESSICA jest wdrażana w 5 województwach: wielkopolskim, zachodniopomorskim, śląskim, pomorskim oraz mazowieckim.

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/RPO/Aktualnosci/Strony/Jessica_240310.aspx

Przekazywanie środków finansowych w inicjatywie JESSICA

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.eib.org>

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Departament Rozwoju Regionalnego
Wydział Planowania Strategicznego

www.mojregion.eu/rewitalizacja

rewitalizacja@mojregion.eu
tel. 056/ 656 10 97

